

LOGBOEK CHEMOURS

Voor : College B&W en Gemeenteraad
Van : Wethouder Ed Goverde
Datum : 14 december 2021
Betreft : Activiteitenoverzicht dossier Chemours/DuPont

Conform toezegging aan de gemeenteraad van 12 april 2016 doe ik u hierbij een periodiek overzicht toekomen van de activiteiten rondom het dossier Chemours/DuPont.

Periode juli 2021 – December 2021

Aansprakelijkstelling

1. In 2018 zijn wij, samen met Papendrecht en Dordrecht en inmiddels ook Molenlanden, gestart met de aansprakelijkstelling van Chemours en DuPont voor de schade die wij hebben geleden, lijden en mogelijk in de toekomst nog zullen lijden als gevolg van de uitstoot van PFOA en GenX-stoffen. Overleg tussen de gemeenten en beide bedrijven en tussen de advocaten heeft geleid tot een formele afwijzing van de aansprakelijkstelling van de zijde van Chemours. Wij hebben samen met de colleges van Papendrecht en Dordrecht besloten hierin niet te berusten en hebben het Juridisch Kennis Centrum (JKC) en de externe advocaat de opdracht gegeven om verdere juridische stappen te nemen. Dit heeft ertoe geleid dat wij medio april 2021 een formele dagvaardingsprocedure zijn gestart. Doel hiervan is het verkrijgen van een 'Verklaring van recht' van de rechter dat de bedrijven onrechtmatig hebben gehandeld. Indien de rechter hier in mee gaat is dat een belangrijke basis voor een procedure om schade te verhalen. Niet alleen voor de gemeenten, maar ook voor particulieren en bedrijven die kosten hebben gemaakt door toedoen van de bedrijven.

Laatste stand van zaken is dat de bedrijven uitstel hebben gevraagd en gekregen om een reactie te geven, de zogenoemde 'conclusie van antwoord'. De bedrijven dienen deze uiterlijk op 8 december 2021 bij de rechtbank aan te leveren. Afhankelijk van de inhoud van deze reactie krijgt de dagvaardingsprocedure daarna weer een vervolg bij de rechtbank.

Onderzoeken

2. Moestuinsonderzoek

Op 4 juni 2021 heeft het RIVM de uitkomsten van de herbeoordeling van de moestuinsonderzoeken uit 2017 gepubliceerd. Deze herbeoordeling was nodig omdat de European Food Safety Authority (EFSA) de risicogrenswaarden voor PFOA (en 3 andere PFAS-stoffen) aanzienlijk had aangescherpt. Op grond van de herbeoordeling heeft het RIVM haar advies voor moestuinen binnen de straal van 1 km van de fabrieken aangescherpt en zij adviseert uit voorzorg geen groente en fruit uit de eigen moestuin te eten.

Voor moestuinen buiten deze straal was geen advies mogelijk. De concentraties waren in het eerdere onderzoek niet meetbaar (lager dan de 'detectielimiet'). Om moestuineigenaren op grotere afstand van de fabrieken een gedegen en betrouwbaar advies te geven over het veilig gebruiken en consumeren uit eigen moestuin is daarom aanvullend onderzoek nodig. Dit is bovendien mogelijk omdat inmiddels de meettechnieken sterk zijn verbeterd.

SPUK subsidie

Wij hebben u op diverse momenten geïnformeerd over het onderzoek en ook de financiering daarvan (o.a. CIB van 22 september 2021). Wij zijn zeer verheugd te kunnen melden dat de gemeenten Dordrecht, Molenlanden, Sliedrecht en Papendrecht een specifieke uitkering voor buitensporige verontreinigingen door PFAS (SPUK) hebben ontvangen van € 3.559.662,-. Het doel van de uitkering is om ons in staat te stellen een passende aanpak te hanteren voor de problemen die gerelateerd zijn aan PFAS. Met het bedrag kunnen wij onder meer het moestuinonderzoek financieren en eventuele vervolgstappen daarop. Ook is het bedoeld voor verdere kennisontwikkeling, de juridische ondersteuning in de aansprakelijkstelling en eventuele saneringsopgaven. Met name dit laatste aspect kan, afhankelijk ook van de verdere uitkomsten van de onderzoeken, een grote opgave zijn met forse financiële gevolgen. De € 3,5 mln. is daarom een goede start, maar het is onzeker of het voor de lange termijn voldoende is. Als gemeenten gezamenlijk hebben wij namelijk € 6 mln. aan subsidie aangevraagd en nu dus (slechts) 58% daarvan toegekend gekregen. Overleg met ministeries en provincie over financiering van deze landelijke problematiek blijft dan ook door gaan.

De kosten die wij maken als gevolg van de PFOA emissies blijven onderdeel uitmaken van de aansprakelijkstelling. Mochten wij in het gelijk worden gesteld en Chemours een schadevergoeding moet betalen dan wordt dat achteraf verrekend met de subsidie. Dit is zo in de aanvraag voor de subsidie opgenomen om de aansprakelijkstelling niet te doorkruisen.

Voortgang gewasonderzoek

Het moestuingewasonderzoek verloopt voorspoedig. Er zijn in totaal 750 monsters genomen in 20 moestuinen in de gemeenten Sliedrecht, Papendrecht, Molenlanden en Dordrecht. Twee tuinen in Hoeksche Waard zijn als referentietuin bemonsterd, aangezien de invloed van de fabriek op deze tuinen minimaal is. Het Wageningen Food & Safety Research (WFSR, voorheen Rikilt) van de universiteit van Wageningen analyseert de monsters in de komende maanden. Daarna gaat RIVM deze onderzoeken en een rapport schrijven. Daaruit volgen handelingsadviezen voor onze inwoners met betrekking tot het eten uit eigen tuin. Het streven is in het voorjaar van 2022 dit advies te verkrijgen.

Wij zijn verder erg blij met de bereidwilligheid van de moestuinverenigingen om mee te werken aan dit onderzoek. Het college heeft hen onlangs persoonlijk via een brief bedankt, geïnformeerd over de voortgang en een presentje aangeboden. In onze contacten met de moestuineigenaren geven ook zij aan erg tevreden te zijn over de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd en hoe zij daarin worden betrokken. In de komende tijd worden tot slot nog grondmonsters en monsters van irrigatiewater (sloot, regenwater) genomen.

3. Verbreding OVV onderzoek

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) heeft in april 2021 aangegeven een onderzoek te starten naar de wijze waarop burgers in Nederland worden beschermd tegen de risico's van industriële uitstoot en lozingen. Onderdeel van het onderzoek is in hoeverre rekening wordt gehouden met gezondheidseffecten voor omwonenden bij het toestaan en controleren van langdurige uitstoot. In eerste instantie heeft de OVV aangegeven hiervoor de situatie rondom Tata Steel in IJmuiden te gaan onderzoeken. Recent heeft de OVV ons laten weten dit onderzoek te willen verbreden. Voor een goed perspectief zal de OVV verschillende soorten bedrijven waaronder Chemours en Asfaltproductie Nijmegen (APN) meenemen in dit onderzoek. Vanzelfsprekend verlenen wij de OVV alle medewerking en zullen wij met de OVV delen hoe wij samen met onze partners op dit dossier ons voortdurend hebben ingespannen om de vergunde emissies van Chemours naar water en lucht steeds verder te verlagen.

4. **Aanvullend onderzoek GenX**

Het European Chemicals Agency (ECHA) toetst of stoffen veilig genoeg zijn om te worden toegelaten tot de Europese markt. ECHA heeft Chemours opgedragen aanvullend onderzoek te doen naar mogelijke kankerverwekkende eigenschappen van GenX. Dit onderzoek moet eind 2024 zijn afgerond. De GenX-stof FRD is in 2019 door ECHA ingedeeld als zeer zorgwekkende stof (ZZS) en daarmee geldt voor Chemours een minimalisatieverplichting.

Vergunningen

5. **Revisie-vergunning**

Reeds in 2018 hebben Chemours en DuPont een eerste formele aanvraag voor een revisievergunning ingediend bij de DCMR. Deze vergunningsherziening beoogt ook de bedrijfsactiviteiten van DuPont, die momenteel nog deel uitmaken van de vergunning van Chemours, af te splitsen en apart te vergunnen. Dit traject is om diverse redenen steeds weer vertraagd:

- De aanvragen waren niet compleet of onvoldoende van kwaliteit (o.a. op grond van de beoordelingen van MOB).
- Met de komst van DOW Benelux B.V. was er nog een 3^e splitsingsvergunning nodig.
- Diverse zaken zijn via aparte vergunningen of via ambtshalve wijzigingen vooruitlopend op de revisievergunning met prioriteit opgepakt (met name reductie van GenX emissies).

Publicatie revisievergunning DuPont

Op 30 september 2021 hebben wij u via de brief van de provincie geïnformeerd dat de definitieve beschikking voor de revisievergunning van Performance Materials Netherlands B.V. (Dow) is gepubliceerd en dat de definitieve beschikking voor de revisievergunning van DuPont en de ontwerpbeschikking voor de revisievergunning van Chemours laten dit jaar worden verwacht. Inmiddels kunnen wij u melden dat op 26 oktober 2021 de definitieve beschikking voor de revisievergunning van DuPont is gepubliceerd. Tegen deze beschikking staat (hoger) beroep open en de inwerkingtreding van het besluit kan door middel van een voorlopige voorziening geschorst worden, als daarbij voldoende spoedeisend belang bestaat.

Planning ontwerpbeschikking Chemours

Aan de ontwerpbeschikking voor de revisievergunning van Chemours wordt door alle betrokken partijen voortvarend gewerkt. Vanwege de complexiteit, de betrokkenheid van meerdere bevoegde gezagen en de noodzakelijke samenhang tussen meerdere afzonderlijke besluiten is de planning aangepast en wordt de publicatie van de ontwerpbeschikking nu verwacht in het eerste kwartaal 2022.

Waar op het fabrieksterrein nu drie bedrijven opereren onder een gezamenlijke omgevingsvergunning milieu, is de inspanning erop gericht dat elk bedrijf vanaf 2022 beschikt over een zelfstandige en aan de laatste stand der techniek aangepaste revisievergunning om daarmee een hoog niveau van bescherming van het milieu te waarborgen.

6. **Vergunningen beperken GenX emissies.**

Emissie naar de lucht

U bent eerder erover geïnformeerd dat Chemours beroep heeft ingesteld tegen de beschikking op de door Chemours aangevraagde vergunning voor diverse emissie-reducerende technieken (luchtemissie). Het beroep betrof daarbij niet de reductie zelf, maar enkele bijhorende technische voorschriften. Overleg met de betrokken gemeenten en Chemours heeft geleid tot een aangepast besluit, waarin enkele zaken zijn verduidelijkt. Hierdoor heeft Chemours het verzoek om een voorlopige voorziening ingetrokken en is de beschikking in werking getreden. Chemours is nu formeel toegestaan om de emissie-

reducerende maatregelen - waarmee de emissie van FRD naar de lucht met 99% wordt teruggedrongen ten opzichte van 2017 - definitief te installeren en in te regelen. De reductie van 99% is praktisch gezien ook reeds het geval i.v.m. de tijdelijke installaties die al in gebruik zijn.

Het door Chemours ingestelde beroep is niet ingetrokken en is op verzoek van Chemours gevoegd behandeld met de lopende beroepszaak tegen de derde ambtshalve aanpassing van de vergunning. De Rechtbank heeft de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) verzocht onderzoek te doen en zij hebben een deskundigenverslag uitgebracht. Chemours heeft hier een reactie op gegeven en nu is het aan de DCMR om dat te doen. De verwachting is dat de beroepszitting plaatsvindt in het eerste kwartaal van 2022. Wij houden u op de hoogte van de uitkomst van de procedure.

Emissie naar water

Verder heeft Chemours in april 2020 een aanvraag ingediend voor de bouw en ingebruikname van de definitieve waterzuivering, het zogenaamde Aquariusproject. Dit ter vervanging van de eerder al vergunde (en reeds in gebruik zijnde) tijdelijke koolfilterinstallatie om afvalwater te zuiveren. Ten opzichte van de huidige vergunning voor de tijdelijke koolfilterinstallatie wijzigen de vergunde jaarvrachten niet. De betrokken gemeenten, het Waterschap Hollandse Delta en drinkwaterbedrijf Oasen hebben gebruik gemaakt van de gelegenheid om te adviseren. Hierna is door de DCMR een ontwerpbeschikking opgesteld en ter inzage gelegd. Wij hebben hierop, in afstemming met MOB, geen zienswijze ingediend. De beschikking is definitief en daarmee heeft Chemours toestemming het Aquarius-project uit te voeren.

Samenvattend

- In april 2021 zijn de gemeenten Sliedrecht, Papendrecht, Dordrecht en Molenlanden een dagvaardingsprocedure gestart tegen Chemours en DuPont. Doel is een rechter te laten verklaren dat de bedrijven een onrechtmatige daad hebben verricht met het uitstoten van PFOA en GenX. Het is nu wachten op de formele reactie, de zogenaamde 'conclusie van antwoord' van Chemours.
- Het moestuinonderzoek gaat voortvarend. De bemonstering is afgerond en de fase van analyse is gestart. De moestuin eigenaren hebben uitstekend hun medewerking verleend. Het streven is in het voorjaar van 2022 de adviezen van het RIVM te hebben over een veilig en verantwoord gebruik van de moestuinen.
- De samenwerkende gemeenten hebben vanuit de SPUK een subsidie van € 3,5 mln. ontvangen vanuit het Rijk om PFOA gerelateerde opgaven aan te pakken. Dit geld gaat o.a. gebruikt worden voor het moestuinonderzoek, kennisontwikkeling en, indien nodig, saneringsopgaven.
- De vergunningen om de definitieve installaties te plaatsen om de GenX uitstoot met 99% te reduceren zitten in een laatste fase. Via de tijdelijke testinstallaties is de 99% reductie in de praktijk al een feit.
- Chemours stoot daarnaast nog andere ZZS en potentiële ZZS uit (o.a. TFE, Ether en HFP). Hun doel is deze emissies in 2030 met 99% te hebben gereduceerd. Deze termijn vinden wij niet acceptabel. Ons werk gaat daarom door om ook de emissies van de overige schadelijke stoffen versneld terug te dringen naar 0. Dit is een belangrijk punt in de lopende beroepszaak m.b.t. de ambtshalve wijziging en onderdeel van de revisie-vergunning.
- Tot slot. Uiteraard blijven wij, samen met de andere gemeenten en onze adviseur, de heer Johan Vollenbroek, dicht op de vergunningstrajecten zitten om de belangen van Sliedrecht te behartigen. Onze inzet: geen emissie van (zeer) gevaarlijke stoffen in onze leefomgeving.

De afgelopen periode is naar u toegezonden:

- CIB voortgang moestuinonderzoek d.d. 22 september 2021
- Lid GS brief stand van zaken revisie-vergunning d.d. 30 september 2021